

Toivomusaloite 5

Sakari Smeds /skl: Vaalijärjestelmän uudistamisesta

Eduskunnalle

Perustuslakimme edellyttää suhteellista vaalitapaa. Kansanvaltaisen demokratian toimimisen kannalta on olennaisen tärkeää, että kansalaisten tahto ja sen muutokset heijastuvat mahdollisimman suoraan eduskunnan kokoonpanoon. Nykyinen vaalijärjestelmämme ei kuitenkaan ole tältä kannalta optimaalinen eikä toteuta kansan tahtoa parhaalla mahdollisella tavalla. Vaaleissa samantasoisella prosentuaalisella kannatuksella voidaan saada eri määrä kansanedustajia riippuen puolueiden kannatuksen alueellisista vaihteluista ja vaaliliitoista. Vaalijärjestelmä pääsääntöisesti suosii suuria puolueita pienten kustannuksella.

Perustuslakiesityksessä esitetään vaalipiiristä valittavien kansanedustajien minimimääräksi seitsemää. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan vaalipiiriä uhkaa väestökadon vuoksi tippuminen alle tuon rajan. Samoin käynee tulevaisuudessa vaa-

lipiirirajojen muuttuessa Mikkelin vaalipiirissä, kun Heinolan talousalue siirtyy Hämeen eteläiseen vaalipiiriin.

Siirtyminen suurempiin, esimerkiksi läänipohjaisiin vaalipiireihin voisi olla ratkaisu tähän ongelmaan. Tämä tukisi talousalueiden välistä yhteistyötä. Suhteellisuuden toteutuminen voitaisiin varmistaa myös siirtymällä tasauspaikka-järjestelmään tai muuttamalla vertauslukujen laskentajärjestelmää oikeudenmukaisemmaksi. Suhteellisuuden toteuttaminen valtiollisissa vaaleissa edistäisi demokratian ja kansanvallan toteutumista maassamme.

Edellä olevan perusteella ehdotan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin suhteellisuuden parantamiseksi vaalijärjestelmässämme.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1998

Sakari Smeds /skl